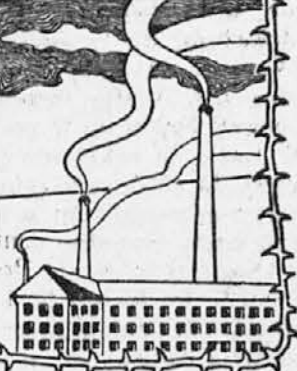

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnishvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. št. „ 0.10

Štev. II. V LJUBLJANI, dné 15. februarja 1907. Leto II.

Krinko proč.

Danes nekaj sličic. Ne vem, če bodo ugajale. Seveda meni, ki jih slikam, bodo všeč. Saj še celo berač hvali svojo mavho. A o slikarju in njegovih delih sodijo gledavci, ne pa slikar sam. Pri listu je ravno tako. Enim je všeč to, drugemu zopet drugo. In ravno delavski list urejevati, ali da rečemo po domače, ga skupaj spravljati, je težko. Naš list gleda strogo na to, da prinaša pred vsem dopise, ki jih spisujejo o svojem položaju delavci sami. Res, odkrito priznamo, veseli smo naših sotrudnic in sotrudnikov, delavk in delavcev. Sicer nam zašepeta eden ali drugi: list je prehud, hujska. Uredništvo ne more pomagati, ako so razmere po raznih tvornicah take, da nam podajajo delavske sotrudnice in sotrudniki temne slike o razmerah, v katerih žive, trpe, vene, boleljajo in umirajo ubogi, priganjani, psovani, ovajani, kaznovani, da celo od dela spodenj delavci in delavke mnogokrat samo zato, ker hočejo združiti v času primerna stanovska društva razcepljene delavske moči. In te slike se nam zde najvažnejši del našega lista. Kdor bo še čez leta čital »Našo Moč«, čudil se bo, da je živel v našem prosvitljenem stoletju naše delavstvo

v tako tužnih razmerah. Vemo, naš list ni vsem všeč. Vemo tudi, da zabavlja čez list in čez slike, ki jih predstavlja, marsikateri boječji delavec in delavka. Kaj si mislimo, ko čujemo pritožbe, da list nima novic: političnih, socialnih, raznih čenč itd. Nič. Brez baharije, vemo, kaj bi še vse bilo potrebno za popolni naš delavski list. A z glavo skozi zid pa le ne moremo. Ne sicer, da bi uredništvo morebiti ne hotelo preskrbeti listu oddelke in stvari, ki jih pogrešajo v njem naše prijateljice in prijatelji. Kako z veseljem in dobre volje bi našemu delavstvu preskrbeli list, ki bi bil desetkrat večji po obsegu, tvarini in vsebini, samo ko bi mogli spraviti rokopis vanj. A imamo toliko in toliko vrst določenih in prav nič več ne. Čarovniki pa nismo. Vsaka naročnica, vsak naročnik preskrbi listu najmanj 10 ljudi, ki bodo naročili in plačali za list tiste tri krone na leto in zagotovimo vas, da boste z listovo vsebino zadovoljni vsi in vse. Kdor ima korajžo, naj koj prične, če jo pa nimaš,

nadzorstvom lepega svojega poročnika s črno brado, ki misli da je kričavi lepi pav, a je dejansko le ptica sraka, naštuljena s pavovim perjem. Sraka je znana ptica, ki rada zmerja in poslušni desetniki rdečih vrabcev, mali troti, so mirno požrli psovko velikega svojega trota, srake, ko je hreščala s pavovim glasom nanje, da z zanemarjenim proletariatom je seveda delo težko. (Proletariat: delavstvo.)

Nekaj je mene nad vse zanimalo. Namreč, da ima »Rdeči Prapor« naklada 3.000, to se pravi, da ga tiskajo v 3.000 izvodih. Hm, vsa baharija jugoslovanske socialne demokracije pade v vodo pri tem skromnem številu. List izhaja že deseto leto. Vemo, da razpošiljajo jako mnogo izvodov zastonj. Poceni tudi ni. Vsaj znaša celoletna naročnina 5 K 44 vin. In še stare terjatve listove (dolgove) so imeli in jih imajo brez dvojbe še. Pojte se solit, desetniki, podčastniki s svojim poročnikom na čelu! Kdo bo verjel vašim baharijam, ko ste po dolgih desetih letih s svojo naklado, ne s plačujočimi naročniki, prijadrali šele do 3.000. Lep uspeh to, kljub vsej vaši vsiljivosti: naklada 3.000!

× × ×

Ker smo primerno, daš v mehkih potezih naslikali baharijo jugoslovanske socialne demokracije v prejšnji sliki, pa bodi tudi snov te slike vzeta iz socialne demokracije.

Znano je, da socialni demokrati mnogokrat trde, da so pobožni ljudje. Kako radi se sklicujejo na svoje programe, češ, da je vera zasebna stvar. A seveda, pobožni so le tam, kjer vedo, da bi ne opravili ničesar, ako bi pokazali svoje prave rozičke protiverskega škrate. Sicer naši slovenski socialni demokrati pošteno zabavljajo čez pope, besede »far« se izogibajo, ker imata na to besedo potent dr. Tavčar, ki se ga izogibajo zdaj častniki, in pa Malovrh, prijatelj srebrnih žlic, v svojem »Slovenskem Narodu«, nadalje imajo jako veliko opraviti po svojih listih n. pr. z Gostinčarjem, Moškercom; dr. Kreku očitajo, da je železničarje izdal in posebno radi psujejo »Našo Moč« z duhovitim izrazom »Pulverjud«, ker revni na duhu, kakor so, okoščeneli v starih naukih juda Marksa, morajo

Ivo Češnik.

Ako bi ju družil križ.

Črtica

(Dalje.)

Zlato solnce se je pripeljalo na jasno nebo. Smehljalo se je ves prostrani svet, hribčki tam v daljavi so se smejali in prostrana dolina z leno tekočo reko, ob kateri so se pripogibale vrbe in šumelo rakitje, čez zeleno žito je pripihal bosonogi vetrič, dotaknil se je drobnega klasja, zašumelo je in se vzvalovilo kot bistra voda v skritem ribniku za goposkim gradom. Tudi Štefanu je bilo lahko pri sreju. Zlati žarki so se mu vsipali na zadovoljni obraz, da mu je kar jemalo vid.

Zamislil se je tedaj Štefan v jutro svoje mladosti, ko je bil še čisto majhen, malo večji, kot otrok, ki ga je našel nocoj. Prijetno je moralo biti tedaj. Bolečine ni poznal in ne sveta. Lepo je bilo kot v raji. Ob gozdu je stal pred kočjo in gledal krasni svet tako brezskrbno in vesele. Vse je bilo zeleno naokrog. Pomlad je bila v deželi. In tudi ob njegovi kočji se je ogla-

sila s svojimi bogatimi darovi. Olepšala jo je z zelenjem. Bezeg je vzevel tam za kočjo in šmarnice so prikazale svoje nežne glavice na dan. Zaslišal je tedaj kukavico. Tam v gozdu je pela. Prijeten je bil glas in vabljiv. »Kuku, kuku!« Zopet je z nova čul, ali naveličal se ni njenega glasu. Vsi kori krilastih pevcev v gozdu so ubirali prijetne strune v njegovem srcu. Poskočil je in zavriskal, ko je čul pesem pomladi v svojem srcu in naravi.

Minilo je hitro kot sanje. In prišli so dnevi skrbi, dela in trpljenja. Štefan je vzrastle in moral iti v vojsko. Na Laško je šel in se boril s Francozi. Deset let je služil in med tem ni videl svoje domovine. Žalostno mu je bilo včasih pri srcu, ko je sedel med svojimi tovariši pri ognju in mislil na svoj dom, na očeta in mater, ki sta morda umrla. Tako si je želel, da bi se kmalu vrnil in pritisnil na svoja prsa mater in očeta. Vso domovino, tisto lepo krasno domovino s skrivnostno se leskečimi gozdovi, kot angeljeve oči, globokimi, lahko se zibajočimi jezери med gorskimi vrhovi, vso deviško in nežno v prvi pomladi kot obraz neveste, ki v svoji

sramežljivosti stoji pred oltarjem poleg ženina. Jasno nebo je bilo nad njim in milijoni zvezdic je brlelo na lazurju, naokrog po hribih ognji, ob njih tovariši, pevajoči bajne pesmi.

Izpolnila se mu je srčna želja, vrnil se je. A očeta ni dobil več živega, in tudi mati je odšla kmalu za njim v boljše življenje. Neprijetno mu je bilo samemu. Ali navadil se je kočje in gozda, da se ni mogel ločiti od njega. Družice si je samo enkrat iskal, a takrat mu je izpodletelo, od tedaj pa je živel enakomerno življenje do danes.

Pri fari je zazvonila sedem ura. Ljubko so brneli zvonovi v jasno jutro. Štefan je pospešil korake. Čez četrte ure je bil pri župni cerkvi.

»Dobro jutro, stari Štefan! Kaj pa uganjate tod okrog? Slabo vreme smo imeli, ne li? — In pa stric Štefan še nekaj družega. Ali niste še nič čuli? Iz vode so potegnili danes zjutraj mlado žensko. Ogljar Medlišek jo je potegnil. V mrtvašnici leži.«

(Dalje prihodnjic.)

celo hoditi na posodo po psovke te srake in ljubimke nočnih posod samo k Nemcem, ker slovensko ne znajo. Seveda so lepe besede: »Vera je zasebna stvar«. To se pravi, samo socialni demokrat moraš biti, veruj pa kar hočeš in vseeno je, ako tudi ničesar ne veruješ. Nedolžne šale, ako kdo koga potegne, ne zamerimo. A, dasi »farbarija« ni nič hudega, pa le ne vidimo radi, če se izkuša vleči za nos tako nesramno z lažjo poštene, dobrodušne ljudi. In zato nekaj potez, ki dokažejo, da je socialno demokratsko načelo: »Vera je zasebna stvar«, čisto nesramna, navadna laž. Vodja nemških socialnih demokratov, bogati Bebel, ki je podedoval nedavno 100.000 mark, je rekel o veri: Na verskem polju hočemo, da se doseže popolno brezbožstvo. Krščanstvo in socializem si nasprotujeta kakor ogenj in voda. Socialno demokratski list »Vorwärts« (Naprej) je pisal: Proti cerkvi in farjem bi se borili, ko bi bili farji in mežnarji tudi najvestnejši in najnatanejši ljudje. Socialni demokrat Losinsky je pisal: Socialist mora biti antikrist. Končna zmaga socializma je odvisna od popolnega poraza krščanstva. Socialno demokratski dr. Erdmann je zaklical na nekem shodu: Najrajši bi zapovedal: Z vsako vero iz šole. Dr. Arons je rekel: Na čelu boja s klicem: »Z vero iz šole!« morajo korakati socialni demokrati. Zubeil je rekel: V prvi vrsti je meni merodajen boj proti krščanskemu navku po šolah. Socialni demokrati v Nemčiji imajo takozvana prosta strokovna društva. Legien je rekel na shodu strokovnih društev: Naši člani so protiverskega mišljenja, ker so postali pametni ljudje. Neki socialno demokratski strokovni list je pisal: Pred farji moraš zamašiti svoja ušesa in neki drugi strokovni list je svetoval svojim bralcem, naj izstopijo iz cerkve vsi, ker izven cerkve sta svetloba in zrak, v cerkvi pa sta doma temni mrak in smrad mrličev. Zelo se postavlja v tem oziru tudi glasilo nemških socialnih demokratov. Piše: Če je imenovala cerkev novorojenega božjega sinu luč, ki se pojavi v temi, je mislila na solnčnega boga starih poganov. Isti list piše: Ne križ na Golgati, ne sv. Betlehemska devica, ne žalostna mati božja z umorjenim sinom v naročju, ne brezštevilno svetnikov nas ne bo rešilo; rešiti se moramo sami. Zdaj naj pa še trde socialni demokrati, da je vera zasebna stvar. Če jim ni dovolj, jim lahko še postrežemo.

× × ×

Ti dve sliki dokazujeta, da je socialna demokracija stranka, ki se baha in laže. Bahača in lažnjivca se pa vsak ogiba. Veruje jima pa nihče ne. Zato hrbet in figo bahati in lažnjivi socialni demokrati. Veren katoliški delavec in delavka že itak veda, da zanje ni mesta v brezverski socialni demokraciji, smrtni sovražnici ne samo katoličanstva, marveč sploh vsakega veroizpovedanja.

× × ×

Zadnja sličica. Gotovo že veste, da bomo imeli meseca majnika letos volitve v državni zbor. Velike važnosti so te volitve, osobito tudi za delavstvo in še posebno za slovensko. Zato pa mora slovensko delavstvo storiti svojo dolžnost, da bo glasovalo za take kandidate, o katerih je prepričano, da bodo kot poslanci imeli tudi srce in pa razum za delavstvo. Nikakor ne sme naše delavstvo pripustiti, da bi šlo po kostonj v žrjavico za take ljudi, ki so morebiti polni sladkih besedi, a storili niso še ničesar zanj. Z liberalnimi kandidati ni nič. To delavstvo dobro vé. S socialnimi demokrati tudi nič. Enkrat smo že v našem listu dokazali, da so socialno demokratski poslanci v Nemčiji glasovali prav vselej proti vsaki postavi, ki je bila delavstvu v korjst. Zato so pa tudi pri letošnjih državnozbornih volitvah v Nemčiji izgubili kar 36 poslancev, ker se je delavstvu zdelo preneumno, da bi volilo ljudi, ki znajo samo zabavljati, ne store pa za delavstvo prav nič koristnega. Najbolj se je pokadilo pod nos glavnemu socialno demokratskemu generalu v Nemčiji, Bebelnu, ki je liki kaka stara čarovnica modroval, da bodo dobili socialni demokrati pri teh volitvah najmanj 100 poslancev, dobili so jih pa samo 43. Kaj se če. Je križ. Ljudje se naveličajo če tudi lepih froclarij. Videti hočejo dejanja. In če izostanejo, pa obrnejo hrbet kričanjem. In tudi socialnim demokratom!

Delavci, na noge! Od tovariša do tovariša takoj in pojasnite jim, kakšno budalost store, ako volijo delavske sovražnike liberalce ali pa kričave socialne demokrate, ki imajo sicer zelo

široke gobce, za delavstvo pa še niso naredili prav nič pametnega.

A tudi delavke nikakor ne smete počivati ob državnozbornih volitvah. Sicer je res, da se vam godi velika krivica, ker niso tudi vam dali volivne pravice, ki gre ženskam v sedanjih časih ravno tako, kakor možkim. Nikakor nečemo in nimamo namena, da bi danes morebiti dckazovali opravičenost ženske do političnih pravic. A obljubimo, da če se kdo obregne v to, mu posvetimo, da bo imel dovolj. Zato in ravno zato, da se začuti v volivnem boju tudi moč delavke, moč ženske, morate vse na krov, vse v boj! In to takoj! Že zdaj! In delajte ženske s sredstvi, ki vam jih tako radi očitajo taki oholi dedci, ki vam odrekajo politično sposobnost. Nalašč tako. Iz trme! Pravijo, da ne znate razsojati. Z agitacijo dokažite, da se presneto motijo taki modrijani. Pravijo, da ste jezične in sitne. Pustite jim to veselje in bodite v volivnem boju tako sitne, da spravite s svojo sitnostjo na voliče v našem smislu najbolj zaspanega volivca in bodite tako jezične, da se moči vašega jezika za sveto našo stvar ne bo mogel ustaviti tudi najhujši nasprotnik. Znak dobrega agitatorja je, da je v zasledovanju svojih načrtov siten, jezičen in vztrajen. Z vedrim obrazom, veseli, odločni in vztrajni vsak po svojih močeh na delo v volivni boj. Delavke in delavci! Pokažite, da znate agitirati in dokažite prav vsj z lasnim zgledom: zavedno delavstvo smo, ki se ne straši truda in dela, da zmaga pravična stvar. Če storite svojo dolžnost vse brez strahu, bodo imeli liberalci in bahati socialni demokrati pravi post. Po socialno demokratskem predpustu v Nemčiji imajo zdaj tam post. Zakaj bi ga ne imeli tudi pri nas? Privoščimo jim ga, da se streznejšo.

Sem z našimi pravicami!

Ljubljansko tobačno delavstvo, pozor!

»Podporno društvo« in pa podružnica »Strokovne zveze avstrijskega krščanskega tobačnega delavstva« priporočata delavstvu, naj voli pri volitvah v odbor bolniške blagajne sledeče delavce in delavke:

**Frančišek Bučar I.,
Ivan Verbič,
Jožef Sevenc,
Marija Götz,
Helena Koprivc,
Marija Rojc.**

Rekel bo kdo, kaj se bomo pulili za odbor-nike v tvorniško bolniško blagajno, saj izboljšati itak ne more nihče ničesar. Jedrce resnice tiči v tem. Mrzla postava ne pozna človekoljubja, pozna le mrtvo črko, ki jo izpolnjujejo po besedi. A zato se ne gre. Delavstvo ima pravico, da voli svoje zastopnike v bolniški odbor. Zavedna delavka, zavedni delavec se bosta te pravice tudi poslužila zato, da zvršita svojo dolžnost kot organizirana delavca. Gre se pri teh volitvah za to in za nič drugega, kakor da pokaže naše zavedno delavstvo svojo moč in pa da posveti tudi onim brezvestnim socialno-demokratskim izdajavcem, ki so izdali svoj čas z ustanovitvijo svojega strankarskega strokovnega društva celokupno složno delavsko stvar. Zato zavedne delavke in zavedni delavci, z vso odločnostjo in z delavskim ponosom volite le kandidatkinje in kandidate, ki vam jih priporočata naši organizaciji. Gre se, da zmaga naša organizacija, in zato vse in vsi na delo, ki vam je za stvar in da pokažete socialnodemokratskim izdajavcem in izdajalkam delavske skupnosti svojo staro, neomajano moč. Pogumno, odločno, možato, brezobzirno v boj proti rdečim izdajalcem!

Idrja. V nedeljo, dne 10. t. m., je sklicalo tukajšnje socialnodemokratsko politično društvo javen shod z dnevnim redom: Določitev kandidata za državni zbor. Sodrug Kristan povdarja delavski značaj našega volivnega okraja. Pripoveduje, kako se je socialno demokracija borila za volivno reformo in imamo tedaj pravico, da tudi nje sad uživamo. (O drugih strankah, ki so bile tudi za njo, ni ničesar rekel.) Pripoveduje dalje, kako so se organizirani delavci v Logatcu, Žireh, na Vrhniki itd. na vprašanje njih političnega društva soglasno za sodruga Kopača izrekli. Nato Kopač: Poznam vas in razmere, v katerih živite. Naj torej vam povem, kaj bom delal. Predvsem vam povem, da sem socialni demokrat sedaj in bom v zbornici. Opisuje revščino delavnega ljudstva, kakor bi je samo ne čutilo, češ, poglejte stanje

vaših družin, ako se vam tukaj srce ne omeči in zjoka, mora biti kamenito, itd. Kliče na dan tudi kmeta: pogledj, kaj se okrog tebe godi. pridi na dan, vzdrami se, družj se z drugim delavstvom, organizuj se, saj roke delavca, obrtnika in kmeta so enako žuljave. Tako jo je rezal dalje. Naš Kristan je pa pred nedolгим časom mlatil po poslancih »Slovenske Ljudske Stranke«, rekoč, da farbajo kmeta in delavca, ker se obema hlinijo, in vendar sta si ta dva stanova tako nasprotna, da ni moči enemu pomagati, brez da bj se drugemu škodovalo, kmet namreč prodaja, delavec pa mora od njega kupovati. Pravi, da bodo tudi »klerikalni« poslanci obetali izpeljavo starostnega in bolniškega zavarovanja, tam pa bodo delali za vlado in govorili za župnike. On pa se hoče potegovati za podržavljenje naše realke in pošte, za izpeljavo železnice itd. Ko dobi sodrug Filipič besedo, jo je pa malo zavozil, opozarjal je namreč kandidata, naj deluje tudi za zboljšanje delavskih pišč — ako bo izvoljen. — Nato Kopač: Obljubiti ne morem nič Filipiču, kdor obe-ta, ni nič vreden, ne ugaja mi tudi, da pravi, ako bom izvoljen, — moram biti, ako hočete vi, vi ste me sprejeli in ljudski glas je božji glas. Zopet jih navdušuje Kristan, kako nať agitirajo. Kopač pa: Ako to storite, vidimo se na dan volitve kot zmagovalci in tako obhajamo naš najlepši dan. Nato še sodrug Straus ponuja »Rdeči Prapor«, ki bo saj za nekaj časa dnevnik, sodrug Kokač pa moleduje »za kako žrtev«, češ, druge stranke imajo nakopičene volivne fonde, mi nič, torej žrtvujte, žrtvujte. Uspehe socialne demokracije na Nemškem in Angleškem pa je g. A. Kristan pozabil razložiti, kar se do sedaj še ni zgodilo; kdove, zakaj? — Kakor se iz vsega poročila razvidi, so idrijski sodrugi pričeli delati. Tudi naši morajo odločno pričeti!

Sava. Znano je popolnoma, da so se poslani podpisali proti plačevanju podpore za godbo, katerih je bilo nad tristo, nabranih je bilo še od neke druge strani precejšnje število, kateri se pa menda niso izročili načelništvu godbe. Zakaj se niso izročili, nam dosedaj še ni popolnoma jasno. So hudobni jeziki, ki trdijo, da zaradi tega ne, ker so naši socialni demokrati preveč strahopetni. No, zoper to mi nimamo prav nič oporekati, ako se ti ljudje bojijo zameriti se načelništvu, oziroma odborništvu godbe, samo to se nam zdi smešno in pred vsem neumno, da se lotijo, česar se ne upajo izvršiti. Pač pa bi radi videli, zakaj da se ne ozira na oddane podpise, da se kljub temu še vedno odteguje delavcem za godbo. Dobili smo sicer neke določbe od godbenega načelništva, v katerih se dajejo delavcem nekake pravice do godbe, o katerih pa mora vsak pošten človek pripoznati, da so skrajno pomanjkljive že na papirju, kaj pa še v dejanskem izvrševanju. Vsled tega smo pa prisiljeni objaviti te določbe, o katerih potem delavci sami sodite. Zahteve delavcev kot podporni člani tovarniške godbe: 1. Procesija z godbo o Veliki noči. 2. Procesija z godbo o Sv. Rešnjem Telesu na Jesenicah. 3. Na dan sv. Florijana. Savška tovarniška požarna bramba spremljana z godbo v cerkev. 4. Vsak delavski oddelek prosto godbo za eno predpustno veselico: a) Martinova peč; b) valjarnica; c) dratcug- in štiftna tovarna; d) mehanični oddelek z livarji itd. in slednjič vsj drugi na prostem delujoči delavci. Javornik ima skupaj eno veselico. 5. Vse poletne veselice, katere prireja »Godbeni odbor« na Javorniku, Savi in Jesenicah prost vstop tovarniškemu delavstvu. 6. Vsak član, če umre in je pokopan v farni občini Jesenice ali Javornik dobi godbo, oziroma lahko zahtevajo svojci doneske nazaj, kar je vplačal, ako ne dobi godbe. Ravno tako dobe svojci denar, ako je izven zgoraj omenjenih farnih občin pokopan. 7. Godbeni odbor sme oddajati brezplačno godbo nepolitičnim društvom, posebno tedaj, ako je dovolj denarja v blagajni. — To je torej cela določba godbenega odbora, s katero računa, da imamo delavci bogve kakšne koristi od godbe. Pač pa mora vsak pripoznati, da do sedaj nimamo še prav nobenega vžitka. Kar se pa tiče pomanjkljivosti v teh določbah, bomo pa že govorili.

Med brati in sestrami.

Za tobačno delavstvo. Delavec iz tobačne tovarne nam piše: Hudo zimo imamo letos. Ljudje so pričeli premišljevatj, kaj li to pomenja. Še celo zagrizenim rdečkarjem se to zelo čudno zdi. Še celo velikemu Tonetu še to čud-

no zdi. Prihajajo leta, zime so hude, je pričel misliti. Napačno bi ne bilo, ako pristopim k katoliški stranki. Nekega dne se je celo pogovarjal ta velecenjeni sodrug o tej zadevi. In čujte in strmite! Ob pustnih dneh sem te videl v stolni cerkvi, ko si klečal v klopi. In ko je šel iz cerkve, je pa zagodrnjal: »Pa pravijo, da nismo katoličani!« Pripoznamo, da hodijo tudi najzagrizenejši socialni demokrati v cerkev — lepe punčke opazovat. Tudi dolgi Tone je sedel poleg neke čedne deklice. Pa motijo se, ako sodijo, da jih bodo vjeli na svoje ljmanice. Sploh Tone jako pridno zahaja v cerkev. No, nekega dne si ga vzame na piko naš prijatelj Vrbljan. kateremu prav toplo priporočamo, naj poizve če je Tone res postal »katoličan« ali pa uganja le hinavščino.

Umrta je delavka Frančiška Lubi. V tvornici je delala nad 21 let. Zapustila je moža s tremi otroci. Rajnica je bila član naše organizacije. Svetila ji večna luč! Ob tej priliki moramo nekaj pogrjati. Navada je pri nas, da da tvorniško ravnateljstvo za pogreb toliko mož, kolikor jih zahtevajo svoji rajnika, oziroma rajnice. V tem slučaju se je pa naredila izjema. Za pogreb se je zahtevalo dvanajst mož, a dovolili so jih samo šest. Nam se to zdi jako čudno. Zakaj ta nepotrebna sitnost. Spominjamo se, da je pripovedala rajnica, da jo je pred desetimi leti udarila neka višja oseba. Pa ne, da se je pokazala mržnja nasproti rajnici še po tej dolgi dobi?

Trbovlje. Ljudje božji, nikar ne silite na Nemško! Agenti Ciha in Grobelnik sta s sladkimi obljubami pregovorila mnogo tukajšnjih in velenjskih rudarjev (z ženami in otroci do 500), da gredo v vestfalske rudnike. Pretekli tork bi se imeli odpeljati s posebnim vlakom iz Celja na Prusko. Agenti pa nista mogla plačati vlaka! Ljudem sta namreč obljubila brezplačno vožnjo. Ker se nista mogla izkazati z nobenim pooblastilom, so oba aretirali. Ljudje pa niso vedeli, kam zdaj. Žene in otroci so jokali, moški kleli — mučen prizor! Nekateri so prenočili v neki prazni kavarni, drugi brzojavili znancem po denar ali se vrnili, nekaj se jih je pa na svoje stroške odpeljalo na Nemško. Od tam smo dobili poročila, kako so jih prevarali. Obečali so jim agenti šest mark za šilt, a dobijo le okrog tri marke. Življenje je silno drago. Delo pa tako težko in nevarno, da ga domačini nočejo opravljati in se izseljujejo. Razen tega naši ne znajo dosti nemško in jih gojufajo; otroci pridejo v čisto nemške šole, kjer pozabijo svoj jezik in slovenski očenaš ter uto-nejo v nemškem morju. Marsikateri knap si želi nazaj, pa ne more, zlasti če ima več družine; manjka mu denarja za vožnjo. Samski si še nekako pomagajo. Svetujemo torej vsem pametnim rudarjem, naj se ne prenačijo, naj dobro premislijo, ali ni boljše ostati tukaj, tudi če zaslužiš morda malo manj, kakor se podajati v negotovost na Prusko ali v Ameriko ter se ke-sati, ko je že prepozno. Pa tudi oblasti, zlasti okrajno glavarstvo in orožništvo, naj bi gledalo agentom malo na prste. Izseljujejo se večinoma pristaši socialne demokracije, katerim njihovi vodje venomer trobijo nezadovoljnost in sovraštvo proti vsem stanovom. Ravno s tem jih pehajo v nesrečo. Upamo, da jih nesre-ča izmodri.

Z lastnimi močmi.

Maribor. V nedeljo, dne 10. t. m., priredilo je »Katoliško delavsko društvo« v svojih prostorih »pustno veselico«, katera se je jako dobro obnesla. Pri gledaliških predstavah, kate-re so bile dve, so igralci izborno svoje naloge rešili ter tako zadovoljili navzoče občinstvo. katerega je bila ne majhna dvorana polna. Društvo dobiva vedno več zanimanje v Mariboru. Delavci, ki prihajate v Maribor, poiščite društvo, katero ima v Flössergasse št. 4 svoje prostore, predno se pridružite kakemu drugemu društvu.

š Iz Device Marije v Polju. V papirnici pri Devici Mariji v Polju je nastalo zadnji čas napeto razmerje med delavstvom in pa ravnateljstvom. Gotovi, vsemu delavstvu znani socialni demokrati so poizkušali vplivati na ravnatelja v tem smislu, da bi razbili ondotno krščansko-socialno organizacijo. Vse delavstvo dobro ve da so bili od zadaj oni redko sejani rdečkarji, znani vohuni in ovađuhi, ki nimajo med delavstvom nikakega vpliva, a poizkušajo priti do vpliva z zahrbtnimi spletkami. Glede na te razmere je naročil izvrševalni odbor krščansko-socialnega delavstva vevškemu strokovnemu društvu, naj skliče shod, kjer naj zavzame de-

lavstvo glede na obstoječe razmere svoje stališče. Na shod je došlo delavstvo v velikem številu, a došel je tudi tvorniški ravnatelj gospod Wagner z uradnikom g. Sitarjem, nadalje smo opazili med zborovalci tudi domačega gospoda župnika Kolarja in pa vrlega župana gospoda Dimnika. Prvi govornik Moškerc je naglašal sledeče stvari: Postopanje z delavstvom, nekaj delavcev je bilo odpuščenih. Navedel je posamezne slučaje in se skliceval na običaje, ki jih je opisalo delavsko glasilo »Naša Moč«. naglašal je tudi potrebo zvišanja delavskih plač z ozirom na sedanjo draginjo in končno naglašal, da delavstvo sicer nikakor ne želi boja, a če se razmere ne izboljšajo, se ga tudi ne ustraši. Med govorom so delavci burno pritjevali. — Drugi govornik Jožef Gostinčar je razmotrival, da mora vladati glede na razmere v tvorniški bolniški blagajni popolna svoboda. Med govorom je delavstvo večkrat prekinilo govornika z burnimi klici: »Res je« in govorniku burno odobravalo. — Tvorniški uradnik gospod Sitar je nato prečital slovensko izjavo ravnateljevo, v kateri se je naglašalo med drugim, da delujejo hujskači na stavko v papirnici in se svari delavstvo, naj ne stavka. Moškerc naglašal nato, da se govori o stavki, na katero nihče ne misli. Odpravijo naj se napake, pa bo nastal mir. Nato nastopi tvorniški ravnatelj sam. Naglašal, da se ne sme nikomur čudno zdeti, da so nastala med delavstvom in ravnateljstvom nesporazumljenja. Ni še dolgo tu in poznal ni ne razmer in tudi ne delavstva. Osebnost je naklonjen delavstvu. Upa, da se bodo nastala nesporazumljenja poravnala in da bo zavladalo dobro razmerje med delavstvom in ravnateljstvom. — Socialni demokrat Tolmajnar naglašal, da je prijatelj delavstva in da je deloval pri delavski stranki (socialni demokraciji). Pravi, da hišni gospodar mora biti, biti morajo vladarji, gospodje in cerkveni učeniki. Ahtati se moramo dela in gledati, da ne bo prepira med ravnateljem in delavci. Delavci morajo ubogati ravnatelja in ga ljubiti. — Župnik Kolar naglašal, da ga veseli, ker upa, da se poravnajo nastala nesporazumljenja. Gosp. ravnatelj se nosijo na nos stvari, ki niso resnične. Naglašati moram, da delavstvo ni grozilo s stavko in tudi na današnjem shodu je izjavilo, da se stavke ne boji, če pride. — Ko sta govorila še Gostinčar in Jeriha, je zaključil predsednik shod.

Namenoma smo izpustili iz poročila vse ostrine o tem shodu. Svojim bravcem smo natančno opisali v »Naši Moči« dozdej neznosne razmere v vevški papirnici. Shod je jasno pokazal, kje so oni veliki delavski prijatelji, ki so hujskali novega ravnatelja, da je nastopal ostro z delavstvom. Brez vsakega pretiravanja in hladno konstatiramo, da nam je ugajal ravnateljev nastop, ki je prišel sam na shod, da čuje naravnost delavske pritožbe. Priporočali bi tudi drugim ravnateljstvom, naj le pridno pohajajo shode, na katerih naj se pouče o delavskih težnjah. Kakor čujemo, so se razmere v Vevčah hipno izboljšale. Nas to le veseli. A stali bomo pozorno na straži i nadalje za delavske pravice vrlega vevškega delavstva. Zdaj pa še nekaj. Manj poročil, kakor iz Vevč, dobimo iz tvornic Medvodami in Goričanih. Vemo pa dobro, da so tu razmere po obeh tvornicah slabši kakor so v Vevčah. Zato pozivjamo delavstvo teh dveh tvornic, naj se še tesneje, kakor do zdaj, oklene svoje organizacije in pa svojega lista. Ni dovolj, da je delavec le naročen na list. Še bolj nujno je, da obvešča svoj list o vsem, kar se prijetnega, a tudi neprijetnega pripeti v tvornici. Le vse v list, kar ni prav!

Krvoses kapitalizem.

Maribor. V ponedeljek, dne 11. t. m., se je ponesrečil kovač Južne železnice Franc Veiš. Obroč, ki je za na kolesa lokomotiv, težak okoli 600 klgr., se mu je prevrnil na nogo, katero mu je pod kolenom popolnoma zmečkalo. Prenesli so ga v tukajšnjo javno bolnišnico.

Iz Idrije. Skoro mi zastaja pero, ko imam poročati o vnebovpijoči krivici, ki se je pretečene dni pripetila tukajšnjemu delavcu Leopoldu Kobalu. Omenjeni je imel z 31. januarjem 1907 ravno 40 službenih let. Nič hudega sluteč izostal je sredi meseca januarja iz službe ter se pri zdravniku zglasil za bolnega. Kar dobi poziv, da se mora dne 18. januarja znajti pri rudniški seji. Tu mu je bilo povedano, da je

provizijoniran s 1. februarjem t. l. Mož si je mislil: »No, ravno štirideset let imam, tedaj mi je zagotovljena cela provizija.« Toda varal se je. Dne 7. februarja mu je bila izplačana provizija za 35 službenih let. Tedaj mu je bilo šele razodeto, da bi bil moral imeti v dosego cele provizije čez 40 let službe. Sedaj pa vprašamo, zakaj ste vi kruti birokratje, ki ste bili navzoči pri seji, provizijonirali ubogega reveža s 1. februarjem? Ali ste se balj za tantemo, da bi bila manjša, ako bi ga bili s 1. marcem? Ali vam ne očita vest grozne krivice, ker ste ubogemu revežu takorekoč požrli celih pet službenih let? Vi bi bili prav lahko odločili, da bodi mož s 1. marcem provizijoniran in bi bil tako prišel do cele provizije. Toda tega niste storili. Zakaj ne? Ker je vam delavec deveta briga. In ali ne določajo pravila bratovske skladnice, da se sme delavec provizijonirati šele potem, če je dvajset tednov bolan? Omenjeni delavec je bil pa komaj tri tedne v bolniškem stanju, ko ste ga provizijonirali. Tu se zopet vidi, kako se pri nas upoštevajo pravila bratovske skladnice. Ako gre uradnik v pokoj, sme baje pol leta preje iz službe izstopiti, a dobi kljub temu celo pokojnino. Delavcu pa, ki je zvesto služil celih 40 let, se pa to še ne dovoli, kar postava določa. Omeniti mi je pa še nekaj, kar je v tesni zvezi s tem žalostnim dogodkom. Iz verodostojnega vira se mi je poročalo, da postane provizijoniranje kakega delavca pravomočno šele pri seji bratovske skladnice. Dovoljujem si torej postaviti vprašanje na vas, tovariši delavci ki ste v odboru bratovske skladnice, zakaj ste privolili v tako krivičen predlog rudniškega ravnateljstva, da bodi mož s 1. februarjem provizijoniran? Ali tako zastopate naše delavske koristi? Nikakor pa vas s tem ne sumničim, da bi bili to vedoma storili. Po mojem nazadnjaškem prepričanju, vkiub vsem našim socialdemokratičnim ekskurzijam najbrže še do danes ne veste, da je v dosego cele provizije treba čez štirideset službenih let. Torej ste le iz nevednosti glasovali za oni krivični predlog. Polagoma pa vam na srce, da pri prihodnji seji popravite, kar ste zagrešili, ter se odločno postavite za omenjenega zatiranega tovariša. Vaša sveta dolžnost pri seji je, vprašati za vsacega tovariša, ki ima biti provizijoniran, koliko ima službenih let in potem šele določati dan provizijoniranja. — Dragi tovariši, delavci! Vzdignimo se kakor en mož ter zahtevajmo od rudniškega ravnateljstva, da se popravi krivica, storjena našemu sotrpinu Leop. Kobalu, da se v dosego cele provizije s 1. marcem provizijonira. — Zaveden delavec.

Okno v svet.

Volivna dolžnost na Nižjeavstrijskem. Nižjeavstrijskemu deželnemu zboru je predložen načrt postave glede na uvedbo volivne dolžnosti. V državnem zboru so zahtevali krščanski socialci, naj se v postavi o splošni in enaki volivni pravici tudi določi, da mora voliti vsakdo. A ker vse stranke s tem niso bile zadovoljne, so pa sklenili, naj o volivni dolžnosti sklepajo posamezni deželni zbori. Krščanski socialci so takoj naznanili, da hočejo v nižjeavstrijskem deželnem zboru skleniti postavo, ki uvaja volivno dolžnost. In nižjeavstrijski deželni zbor je res predložil deželnemu zboru načrt o postavi, po kateri mora vsak volivec oddati komisiji volivni listek. Kdor ne bo oddal osebno volivnega listka, bo moral plačati kazen in sicer od 1 do 50 kron. Postavo utemeljuje deželni zbor kratko, da se hoče na ta način doseči, da bodo izjavili vsi volivci svojo voljo. Ker imajo krščanski socialci v nižjeavstrijskem deželnem zboru ogromno večino, je gotovo, da se postava o volivni dolžnosti tudi sklene, kar se nam zdi popolnoma prav.

Sveta vojska

II. natis

je izšla pravkar.

Dobi se pri društvu »Abstinent« v Ljubljani in v »Katoliški bukvarni«.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

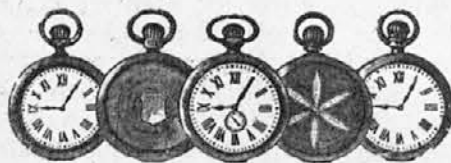
za kemično čiščenje obleke ter za storjev, barvarija in likanje usnja

na par

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2 peš g. Jos. Čene, Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu

prporoča svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižič, stenskih in nihalnih ur, uhanovin prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Delavci, trgovci pozor!

Slavnemu občinstvu uljudno priporočam svojo preurejeno

krojaško delavnico

v kateri izdelujem moške obleke, kakor tudi vsakovrstne uniforme, in vsa druga v to stroko spadajoča dela.

Delavcem v oddaljenih krajih drage volje postrežem z vzorci. Sprejemam tudi že kupljeno blago v delo.

Izdelujem vse po najnovejšem kroju točno in natančno po meri. Delo sprejemam v vsakem kroju in vsaki množini. Slav. konsumnim društvom in gospodom trgovcem priporočam posebni oddelek za izdelavo konfekcij, oblek za prodajo, od najpreprostejše do najfinejše izvršitve. Na zahtevo dam tem še bolj natančna pojasnila.

Svoji k svojim! Delavci, trgovci, podpirajte domačo tvrdko.

Za obilna naročila uljudno prosi

Matija Lazar
krojaški mojster v Kropi.

Cene brez konkurence!

Domača, poštena tvrdka!

Svoji k svojim!

„Naša moč“

izhaja vsak petek.

Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:

za male šestopne oglase: 6 vrstic 70 v., 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo: 1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.

Uredništvo in upravnništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

2 12 - 4

Pozor!

„Slovenska delavska društva“! Kupujte svoje potreščine pri znani priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Tovarna za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.

Delavci in delavke! Zahtevajte v vseh kavarnah in gostilnah „Našo moč“!

Ivan Podlesnik ml.

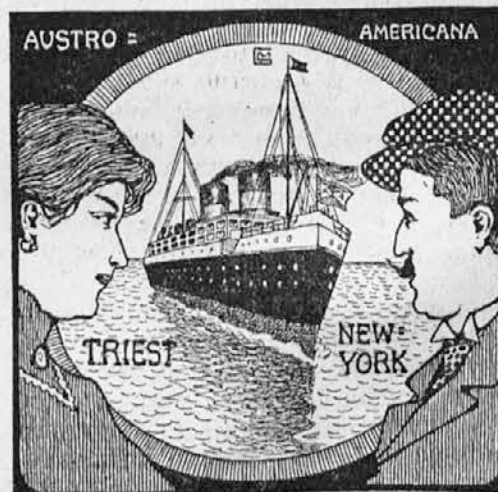
Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Potniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in za neshajno pocolati naj se obrnejo **Simona Kmetelca** v Ljubljani Klotodvorske ulice 26. Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Delavci in delavke! Ozirajte se pri nakupovanju na tvrdke, ki z inseriranjem podpirajo naše glasilo!

Delavci in delavke! Ozirajte se pri nakupovanju na tvrdke, ki podpirajo z inseriranjem naše glasilo!